

Bedömargruppens yttrande över kvalitetssäkringsarbetet vid Kungl. Konsthögskolan

Bedömargruppens uppdrag

Universitetskanslersämbetet (UKÄ) har gett oss i uppdrag att granska kvalitetssäkringsarbetet vid Kungl. Konsthögskolan. I detta yttrande framgår våra bedömningar med vidhängande motiveringar och ett förslag till samlat omdöme.

Härmed överlämnar vi vårt yttrande till UKÄ.

Bedömargruppens sammansättning

I bedömargruppen har följande ledamöter ingått:

- Lars Lundberg, dekan vid Blekinge tekniska högskola (ordförande fr.o.m. april 2020, sakkunnig)
- Silvana Naredi, professor vid Göteborgs universitet (ordförande t.o.m. april 2020, sakkunnig)
- Jørn Mortensen, dekan vid Høyskolen Kristiania (sakkunnig)
- Thomas Nilsson, prodekan vid Karlstads universitet (sakkunnig fr.o.m. april 2020)
- Efva Lilja, konstnär (sakkunnig, arbetslivsföreträdare fr.o.m. april 2020)
- Jonathan Edin, Kungliga Tekniska Högskolan, (studentrepresentant)
- Maria Saveland, rektor vid Basis konstskola (arbetslivsföreträdare t.o.m. april 2020).

Bedömargruppens arbete

Granskningen har utgått ifrån de krav som ställs i högskolelagen (1992:1434) och högskoleförordningen (1993:100) samt i *Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area* (ESG 2015)¹. Se vidare *Vägledning för granskning av lärosätenas kvalitetssäkringsarbete* (UKÄ 2018). Underlag för bedömningen har utgjorts av lärosätets självvärdering samt dokumentation kopplat till det fördjupningsspår som bedömargruppen har granskat vid det andra platsbesöket. Intervjuer har genomförts i samband med två platsbesök, med representanter för lärosätet och för studenter. Scheman för platsbesöken återfinns i bilaga 1 och 2.

Bedömningsprocessen

På grundval av underlagen har vi granskat lärosätets kvalitetssäkringsarbete och gjort en bedömning utifrån nedanstående bedömningsområden.

Bedömningsområden:

- styrning och organisation
- förutsättningar
- utformning, genomförande och resultat
- jämställdhet

¹ Se även UKÄ:s översättning *Standarder och riktlinjer för kvalitetssäkring inom det europeiska området för högre utbildning (ESG)*, 2015.

- student- och doktorandperspektivet
- arbetsliv och samverkan.

UKÄ har delgivit lärosätet vårt preliminära yttrande för att ge möjlighet att korrigera eventuella sakfel. Delningstiden var tre veckor. Vi har tagit del av lärosätets svar (se bilaga 4), och i de fall där vi gjort bedömningen att det har varit befogat har yttrandet korrigerats.

För bedömargruppen

Lars Lundberg
Ordförande

Bedömargruppens bedömning

Kungl. Konsthögskolan

Lärosäte Kungl. Konsthögskolan	ID-nr A-2019-01-4681
1. Styrning och organisation Bedömning med motivering: Sammanvägd bedömning av bedömningsområdet <i>Inte tillfredsställande</i> Av självvärderingen framgår att lärosätet först efter en omorganisation som ägde rum 2017 har påbörjat en uppbyggnad av ett lärosätessystem. Bedömargruppen anser att det är tydligt att lärosätet och dess ledning har goda ambitioner och att ledningen vill prioritera detta arbete, men mycket återstår att göra inom styrning och organisation när det kommer till kvalitetssystemets utformning. Det finns engagerade lärare som är kvalitetsmedvetna och ger studenterna en god utbildning, men det saknas systematiska processer och rutiner som säkerställer att detta sker inom alla delar av lärosätet. Bedömargruppen identifierar följande styrkor: <ul style="list-style-type: none">• Lärosätet visar en god självinsikt, och en medvetenhet om att mycket återstår att göra.• Lärosätet har goda ambitioner och har startat utvecklingsprocesser för att införa ett lärosätessystem.• Det finns många engagerade lärare och studenter vid lärosätet. Bedömargruppen identifierar följande utvecklingsområden som de mest angelägna: <ul style="list-style-type: none">• Kvalitetssäkring sker på ett individuellt plan av enskilda lärare och det saknas processer som säkerställer att all undervisning kvalitetssäkras.• Kursvärderingar genomförs inte på alla kurser.• Kursmoment inom ramen för vissa mycket stora kurser kvalitetssäkras inte av utbildnings- och forskningsnämnden (UFN).• Kvalitetssäkringspolicyn finns inte publicerad på lärosätets webbplats och verkar heller inte vara offentligt publicerad på annat sätt.• Ansvarsfördelningen för kvalitetsarbetet behöver förtydligas och utvecklas.• Det saknas en tydlig process som beskriver hur de synpunkter som kommer fram vid kursvärderingar leder fram till kvalitetshöjande åtgärder.• Inga utvärderingar på programnivå genomförs. 1.1 Lärosätets kvalitetssystem är uppbyggt för att säkerställa kvaliteten i utbildningarna och det relaterar till övergripande mål och strategier som lärosätet fastställt för sin utbildningsverksamhet. <i>Inte uppfyllt</i> Lärosätet bedriver en utbildning i form av ett femårigt program i fri konst med ett intag av cirka 18 studenter per år. Efter tre år får dessa studenter en kandidatexamen och erbjuds en plats på lärosätets tvååriga masterprogram i fri konst. På masterprogrammet går det 25 studenter i varje årskurs, vilket innebär att det varje år tillkommer mellan 4 och 10 studenter som inte tidigare antagits till det femåriga programmet. Lärosätet bedriver även utbildning på avancerad nivå i form av så kallade postmasterkurser för yrkesverksamma. Verksamheten är organiserad i fyra områden: 2D, 3D,	

Datum
2021-02-16Reg.nr
411-00074-19

Arkitektur och kritiska studier samt Mindepartementet. Varje område leds av en områdesansvarig som har ansvar för personal och ekonomi. Lärosätets rektorsråd består av rektor, prorektor och förvaltningschefen. För den kollegiala kvalitetssäkringen ansvarar UFN.

I sin självvärdering skriver lärosätet att ett sammanhållet lärosätsgemensamt kvalitetssystem saknas. Under perioden 2015–2019 har det inte funnits någon verksamhetsplan för lärosätet, vilket bedömargruppen anser är anmärkningsvärt. Det är först under de senaste åren som ett kvalitetssystem har börjat byggas upp. Som en del i detta arbete har en kvalitetssamordnare anställts. Vissa styrdokument och processer finns i dagsläget. Ett exempel på styrdokument är *Policy för kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling av utbildning vid Kungl. Konsthögskolan* som bland annat beskriver åtta mål för kvalitetsarbetet vid lärosätet. Detta dokument anger även att prorektor i egenskap av kvalitetsansvarig varje år ska följa upp policyns utgångspunkter och efterlevnad. Det är positivt att det finns en tydligt utpekad ansvarig för att följa upp efterlevnad och effekter av kvalitetsäkringspolicyn, men eftersom dokumentet är relativt nytt är det ännu oklart hur väl uppföljningen fungerar i praktiken. Exempel på existerande kvalitetsrelaterade processer är månadsmöten för all personal och årliga utvecklingssamtal med den närmaste chefen. Kursvärderingar är ett annat exempel på en kvalitetssäkringsprocess som genomförs inom vissa delar av lärosätet. Främst görs kursvärderingar för postmasterkurser, men inom andra delar av lärosätet verkar inte regelbundna kursvärderingar förekomma i samma utsträckning.

Huvuddelen av det femåriga programmet i fri konst består av fem kurser inom ramen för den mycket omfattande kursen *Individuellt konstnärligt arbete*; det finns en sådan kurs i varje årskurs av programmet. Storleken på dessa fem kurser varierar mellan 45 och 55,5 högskolepoäng för årskurs ett till fyra. I årskurs fem är kursen inom *Individuellt konstnärligt arbete* 30 högskolepoäng. Dessa fem kurser innefattar studentens individuella konstnärliga arbete och handledning i form av obligatoriska ateljésamtal och gruppkritik tillfällen. Det finns också möjlighet för studenterna att inom ramen för det individuella konstnärliga arbetet inkludera så kallade kursmoment som kan vara både praktiska och teoretiska. Lärosätet anordnar ett brett utbud av sådana kursmoment. Med det upplägget kan kursmomenten bli en väsentlig del av utbildningen och bedömargruppen uppfattar att så är fallet för de flesta studenter. Ett strukturellt problem med lärosätets kvalitetssystem är att de specifika kursmomenten inte kvalitetsgranskas av UFN; det är bara de fem stora kurserna inom *Individuellt konstnärligt arbete* i deras helhet som granskas. Enligt bedömargruppen medför detta att kvalitetssäkringen blir alltför grovmaskig, så till vida att i en del fall mycket betydelsefulla inslag i utbildningen undgår att granskas.

Lärosätet har tagit fram ett visionsdokument, i form av ett kammarspel, för perioden 2019–2024. Tämmligen stora delar av lärosätets personal och flera studenter engagerade sig i arbetet med att ta fram visionen, vilket har skapat goda förutsättningar för en gemensam målbild för lärosätet. Vid platsbesöken framgick att lärosätets ledning vill koppla kvalitetssystemet till visionen och i självvärderingen kan man läsa att visionen och den beslutade kvalitetsäkringspolicyn är utgångspunkter för verksamhetsplaneringen. Bedömargruppen anser därför att det embryo till kvalitetssystem som finns i dag kan sägas relatera till visionen samt till övergripande mål och strategier.

Det är tydligt att lärosätet och dess ledning har goda ambitioner och att ett arbete med att bygga upp ett kvalitetssystem har påbörjats. Mycket återstår att göra och bedömargruppen delar lärosätets egen uppfattning att ett sammanhållet lärosätsgemensamt kvalitetssystem saknas.

1.2 Lärosätet har en kvalitetssäkringspolicy, eller motsvarande, som är offentlig och en del av den strategiska styrningen.*Inte uppfylld*

Dokumentet *Policy för kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling vid Kungl. Konsthögskolan* är den beslutade kvalitetssäkringspolicyn. Dokumentet saknar uppgift om beslutsfattare och beslutsdatum, men dessa uppgifter framgår i protokoll från UFN. I policyn beskrivs bland annat åtta mål för kvalitetsarbetet vid lärosätet, samt anges att prorektor i egenskap av kvalitetsansvarig varje år ska följa upp policyns utgångspunkter och efterlevnad. Policydokumentet beskriver även vilken roll UFN har när det gäller extern utvärdering av lärosätets utbildningar, samt målsättningar och vissa processer på en övergripande nivå. Bedömargruppen anser att kopplingen till den strategiska styrningen hade underlättats av en mer detaljerad och konkret beskrivning av hur kvalitetssäkringsprocesserna ska genomföras.

Kvalitetssäkringspolicyn finns inte publicerad på lärosätets webbplats och verkar heller inte vara offentligt publicerad på annat sätt. Vid platsbesöket framgick att kvalitetssäkringspolicyn inte var välkänd inom organisationen, vilket enligt bedömargruppen är en förutsättning för att policyn ska kunna vara en väsentlig del av den strategiska styrningen. Policydokumentet är relativt nytt och någon uppföljning av dokumentets efterlevnad eller dess effekter på utbildningsverksamheten har ännu inte skett. I och med att uppföljningar inte har hunnit genomföras, finns det inte några åtgärder som tydligt kan kopplas till de mål och riktlinjer som anges i kvalitetssäkringspolicyn. Det är därför svårt att se hur kvalitetssäkringspolicyn är en del av den strategiska styrningen.

1.3 Lärosätet har en ändamålsenlig och tydligt definierad ansvarsfördelning för kvalitetsarbetet.*Inte uppfylld*

Dokumentet *Arbetsordning vid Kungl. Konsthögskolan* beskriver ansvarsfördelningen i de flesta fall på ett tydligt sätt, enligt bedömargruppen. När det gäller professorskollegiet och lärarkollegiet är däremot ansvarsfördelningen oklart beskriven i dokumentet; beskrivningen av lärarkollegiets ansvarsområde är en delmängd av motsvarande beskrivning för professorskollegiet. I arbetsordningen för både lärarkollegiet och professorskollegiet står att "Kollegiet är ett forum som har till uppgift att utveckla och planera kollegiets undervisning och pedagogik vid KKH". Detta är lärarkollegiets enda uppgift, medan professorskollegiet dessutom även ska ansvara för vissa frågor kopplade till stipendier, handledning och examination. Bedömargruppen anser att den beskrivna ansvarsfördelningen blir otydlig, eftersom alla professorer ingår i både lärarkollegiet och professorskollegiet samt arbetsbeskrivningarna överlappar varandra.

Vid platsbesök framgick att den ansvarsfördelning som beskrivs i arbetsordningen inte är tillräckligt kommunicerad bland lärosätets personal. Bland annat fanns det oklarheter om vilket ansvar och vilka befogenheter UFN har, samt hur det ansvaret förhåller sig till rektors ansvarsområde. Likaså förefaller ett förtydligande av professorskollegiets och lärarkollegiets respektive roller behöva kommuniceras inom lärosätet. Även om ansvarsområdena för UFN och professorskollegiet är rätt tydligt separerade i arbetsordningen, så framkom vid platsbesök ett behov av att ändå förtydliga professorskollegiets ansvarsområde, mandat och relation till UFN. Det finns även oklarheter om rollen som

Datum
2021-02-16Reg.nr
411-00074-19

områdesansvarig. I självvärderingen skriver lärosätet också att ett utvecklingsområde är att "vidareutbilda de områdesansvariga och tydliggöra deras uppdrag".

Förutom detta att ansvarsfördelningen i vissa fall är otydlig, anser bedömargruppen att det även finns brister i ändamålsenligheten eftersom ingen utpekad funktion har ett tydligt ansvar för kvaliteten i det femåriga utbildningsprogrammet. UFN har ett övergripande innehållsligt kvalitetsansvar för programmet, men bedömargruppen anser att det även behövs en person eller funktion som har ett tydligt utpekad kvalitetsansvar för själva genomförandet av utbildningen. Bedömargruppen anser att en sådan utpekad person eller funktion behövs för att kontinuerligt följa upp och utveckla kvaliteten på utbildningsprogrammet i sin helhet (och inte bara på de enskilda kurserna), samt för att föra en kontinuerlig dialog om programmets kvalitet med studenterna, de kursansvariga för de årskursgemensamma kurserna, de ansvariga för kursmomenten och de professorer som handleder och examinerar *Individuellt konstnärligt arbete*.

1.4 Lärosätet har systematiska processer som uppmuntrar till delaktighet, engagemang och ansvar hos lärare, övrig personal samt studenter och doktorander.

Inte uppfylld

Av självvärderingen framgår att återkoppling till studenterna sker systematiskt via två obligatoriska ateljésamtal per termin. Under de samtalen får studenterna individuell återkoppling från sin handledare. Varje termin genomförs även fyra gruppkritiktillfällen, som är gruppdiskussioner där studenternas arbete granskas kritiskt under ledning av en professor. Under det senaste året har man inom ett av lärosätets fyra områden (Mindepartementet) påbörjat ett arbete med att utveckla undervisningen genom att introducera en ny form av handledningsgrupp där tre professorer delvis planerar och undervisar tillsammans. I självvärderingen står samtidigt: "Professorerna lägger upp och genomför sin undervisning individuellt med liten eller ingen formell kollegial kvalitetsgranskning". En effekt av detta är att kvaliteten på den återkoppling som studenterna får vid sina ateljésamtal varierar kraftigt beroende på vilken professor som studenten är kopplad till, vilket även bekräftades vid platsbesöken.

Lärosätet genomför kursvärderingar av främst kurser för yrkesverksamma på postmasternivå. Vid platsbesök framgick det att kursvärderingarna inte genomförs på alla kurser. Det är även oklart hur lärosätet hanterar resultatet av de kursvärderingar som görs. Den här bristen på transparens uppmuntrar inte till delaktighet bland lärare och studenter. Möjligheten att påverka sin utbildning beror i stor utsträckning på vilken professor som studenterna har fått som huvudhandledare. Många lärare gör enligt bedömargruppen goda insatser som uppmuntrar till delaktighet och engagemang, men det saknas systematiska processer som säkerställer detta för alla studenter.

Vid platsbesöken framkom att det är otydligt hur studenterna kan engagera sig i kvalitetsarbetet och ge återkoppling, vilket medför att de ibland går direkt till rektor eftersom de inte vet vart de annars ska vända sig. Bedömargruppen anser att det saknas tydliga kommunikationsvägar för att fånga upp studenternas synpunkter. Den här bristen påverkar studenternas delaktighet och engagemang negativt.

Lärosätet genomför varje månad informationsmöten för samtliga medarbetare. Syftet med mötena är att skapa delaktighet och engagemang. Alla medarbetare genomför dessutom ett årligt utvecklingssamtal med sin närmaste chef.

Datum
2021-02-16Reg.nr
411-00074-19

Inom förvaltningen finns det systematiska processer i form av "årshjul" för olika aktiviteter, det vill säga processbeskrivningar som anger vid vilken tid på året vissa aktiviteter inom förvaltningen ska ske. Motsvarande processbeskrivningar saknas inom utbildningen. Bedömargruppen anser att "årshjul" skulle kunna skapa tydlighet och därmed bidra till delaktighet, engagemang och ansvar även inom utbildningsverksamheten.

Samtliga studenter och anställda bjöds in att delta i arbetet med att ta fram en vision för perioden 2019–2024. I arbetet valde sedan 3 studenter och 17 anställda att delta.

Det är tydligt att det finns goda ambitioner vid lärosätet, men mycket återstår att göra när det kommer till systematiska processer som uppmuntrar till delaktighet, engagemang och ansvar hos lärare, övrig personal samt studenter och doktorander.

1.5 Lärosätet säkerställer att de resultat och slutsatser som genereras av kvalitetssystemet systematiskt tas tillvara i den strategiska styrningen, kvalitetsarbetet och i utvecklingen av kvalitetssystemet.

Inte uppfylld

Av självvärderingen framgår att lärosätets ledning analyserar vissa nyckeltal inom utbildning, forskning, bemanning och ekonomi. Nyckeltalen för studentprestationer påverkar antagningen kommande år och de ekonomiska nyckeltalen är vägledande för planeringen av forskning och utbildning. Rådet för arbetsmiljö och lika villkor genomför årliga riskanalyser för att identifiera risker i den fysiska arbetsmiljön. Varje år görs också ronder för att säkerställa att arbetsmiljön för medarbetare och studenter är tillfredsställande. Den psykosociala arbetsmiljön följs upp via studiemiljöundersökningar och medarbetarenkäter.

Vid platsbesök framgick att de synpunkter som studenterna för fram via kursvärderingar eller på annat sätt inte bidrar till den strategiska styrningen. Exempelvis genomförs i dag vare sig rekryteringar eller kompetensutveckling baserat på behov som har identifierats via kvalitetssystemet, även om anställningsprofilerna i samband med rekrytering förvisso diskuteras i områdena samt UFN där studentrepresentation finns.

Bedömargruppen kunde varken i självvärderingen eller vid platsbesök hitta någon tydlig process som beskriver hur de synpunkter som kommer fram vid kursvärderingarna leder fram till kvalitetshöjande åtgärder, exempelvis kursutveckling eller kompetensutveckling av lärare. Den kvalitetsutveckling inom utbildningen som sker i dag beror enligt bedömargruppen främst på initiativ av enskilda lärare och inte på systematiska processer som säkerställer att nödvändiga förbättringar genomförs.

Lärosätets policy för kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling ger UFN ansvar att varje år följa upp kvalitetsutvecklingen av utbildningarna och initiera utvärderingar (med externa bedömare) av all utbildning under en femårsperiod. Någon närmare beskrivning eller rutin av dessa processer finns dock inte, vilket även framgår av självvärderingen. Varken någon årlig uppföljning eller någon extern utvärdering av det femåriga programmet eller masterprogrammet var genomförd vid tiden för granskningen. Detta innebär att programvärderingar för närvarande inte genomförs vid lärosätet.

Kvalitetsarbetet vid lärosätet är i en tidig uppbyggnadsfas. Bedömargruppen anser att det ännu inte sker någon systematisk utveckling av kvalitetssystemet.

1.6 Lärosätet säkerställer att den information som genereras av kvalitetssystemet publiceras och kommuniceras på ett ändamålsenligt sätt med relevanta intressenter och får en spridning inom organisationen.

Inte uppfyllt

Av självvärderingen framgår att rektor genomför informationsmöten för all personal varje månad. Under dessa möten informeras bland annat om arbetet med kvalitetssystemet. Rektor har en "öppen dörr" för studenterna en gång varje vecka, och viss information kan kommuniceras till studenterna på det sättet. Enskilda studenters besök hos rektor säkerställer enligt bedömargruppen dock inte att informationen sprids bland alla studenter.

Lärosätets intranät är normalt ett viktigt verktyg för att publicera och sprida information som genereras av kvalitetssystemet, men intranätet var vid tiden för granskningen ännu inte i drift. Inte heller via den externa webbplatsen kommuniceras information från kvalitetssystemet som exempelvis sammanställningar av kursvärderingar.

Vid platsbesök framgick det att delar av personalen inte kan läsa svenska. Trots detta översätts inte all väsentlig information till engelska, vilket bedömargruppen uppfattar som ett problem när det gäller informationsspridningen vid lärosätet.

2. Förutsättningar

Bedömning med motivering: Sammanvägd bedömning av bedömningsområdet

Inte tillfredsställande

Granskningen visar att det i dag inte finns någon kompetensförsörjningsplan och att det inte sker ett systematiskt arbete inom området. Lärosätet visar dock på ett målinriktat arbete med att utveckla den systematik, organisation och de dokument som saknas. Bedömargruppen anser att det görs stora insatser för att få medarbetare och studenter delaktiga i utvecklingen av de förutsättningar som krävs för att säkerställa ett kvalitetsarbete. Inte minst görs stora insatser för att motivera en utveckling av de styrdokument som ett systematiskt arbete kräver.

Bedömargruppen vill lyfta fram följande styrkor inom bedömningsområdet:

- Lärosätet redogör för strategier och mål för att utveckla de styrdokument som i dag saknas.
- Lärosätet redogör för strategier för ökad delaktighet i utvecklingsprocesser, ökat engagemang och en starkare motivation att använda styrdokument, policyer och andra överenskomna riktlinjer i arbete och studier.
- Lärosätet har en stark profil och renommé som bidrar till hög genomströmning.
- Lärosätet har högt meriterade och kvalificerade lärare.
- Lärosätet har engagerade studenter som tar stort ansvar i utvecklingen av sina utbildningar.

Bedömargruppen vill lyfta fram följande utvecklingsområden:

- Lärosätet bör snarast utveckla och införa en kompetensförsörjningsplan och en kompetensutvecklingsplan.

- Lärosätet bör säkerställa att de processer som styr professorernas förutsättningar att utveckla en arbetskultur både omfattar ämnesutvecklingen, de pedagogiska frågorna och utvecklingen av bättre samverkan med övriga personalgrupper.
- Lärosätet bör i arbetsordningen tydliggöra professorsgruppens ansvar för att driva pedagogiska frågor i kollegiet, och hur det ansvaret ska följas upp.
- Lärosätet bör erbjuda samtliga lärare högskolepedagogisk utbildning.
- Lärosätet bör införa systematiska processer för att åstadkomma både transparens och ett större engagemang för kvalitetssäkring hos personalen utifrån demokratiska principer.

2.1 Lärosätet säkerställer att den undervisande personalens kompetens motsvarar utbildningsverksamhetens behov.

Inte uppfyllt

Lärosätet har enligt anställningsordningen följande läraranställningar: professor, adjungerad professor, gästprofessor, lektor, adjunkt, gästlärare, postdoktor, forskare och doktorand. Lärare anställs generellt på tidsbegränsade anställningar på konstnärlig grund enligt kap. 4 § 10 högskoleförordningen. De flesta av lärarna har en anställning som är tidsbegränsad till fem år med möjlighet till fem års förlängning. De tidsbegränsade förordningarna gör att verksamheten kontinuerligt har ett rekryteringsbehov.

I självvärderingen beskrivs hur en tidigare ordning har varit att lärosätet haft tjänster som varit unikt utformade utifrån den undervisande personalens kompetens. Kompetensen har varit knuten till en funktion och miljö eller en viss teknik och verkstad och fortsätter till viss del att vara det. När någon slutat har nästan alltid en ersättare rekryterats med samma eller snarlika kompetens för att just den delen av verksamheten ska kunna fortleva. I självvärderingen uttrycks dock en medvetenhet om att konstfältet fortlöpande förändras och att det måste speglas i utbildningens behov och förutsättningar. Även vid platsbesök gavs uttryck för ett erkännande av behovet att bryta den tradition av tjänsteträdning som länge dominerat rekryteringen. Bedömargruppen instämmer i lärosätets bedömning.

I självvärderingen finns en väl beskriven rekryteringsprocess, men en kompetensförsörjningsplan saknas. Det finns inte någon lärosätetsgemensam behovsinventering eller förmedling av behov till beslutande instans. Enligt bedömargruppen skulle en sådan ge lärosätet möjlighet att överblicka hur inriktning och omfattning av anställningar svarar mot behoven samt peka ut framtida behov av gästlärare och konsulter i förhållande till de anställdas kompetenser. Lärosätet redovisar i underlaget relevanta styrdokument och processer för rekrytering, samt goda rutiner för hur en bättre planering ska komma till stånd. Att göra upp med gamla konventioner och "historiska" modeller för personalrekrytering är enligt lärosätet en viktig del av detta arbete. Bedömargruppen instämmer.

Processen för lärarerekrytering är till synes utvecklad med en arbetsgång genom flera instanser. Rekryteringen av lärare följer anställningsordningen som beskriver följande process: Rektor initierar en ny rekrytering och utifrån diskussioner i ledningsrådet, UFN och områdena samt utifrån en omvärldsanalys skapas en kravprofil. Studenterna har inflytande över tillsättningarna eftersom de är representerade i ledningsrådet och i de fyra områdena. Professorerna gör provföreläsningar och håller i ateljésamtal, varpå studenterna får komma med sina åsikter. Det finns enligt lärosätet även en

Datum
2021-02-16Reg.nr
411-00074-19

väldefinierad process för introduktion av nyanställda som bör bidra till att lärare får en bra start i organisationen.

Verksamheten är organiserad i fyra områden, där varje område har områdesansvariga och områdesmöten. Diskussioner förs inom de olika områdena och på olika nivåer om vilka kompetenser som lärosätet behöver behålla eller knyta till sig för att säkerställa en hög kvalitet på utbildningen. I underlagen framhålls särskilt behovet av att arbeta strategiskt snarare än reaktivt när det gäller lärarnas kompetenser, för att kunna utveckla både den nuvarande utbildningen och dess kvalitet i framtiden. Fastän det, som tidigare nämnts, i underlagen framträder en medvetenhet om utvecklingsbehovet vad gäller långsiktig planering av kompetensförsörjningen, blev det vid platsbesök tydligt att lärosätet i dagsläget likväl tenderar att rekrytera just den typ av kompetens som hittills har funnits i verksamheten. Den ovan nämnda tjänstetraderingen fortskrider således, varför framtagande av en långsiktig kompetensförsörjningsplan som också återspeglar lärosätets föränderliga omvärld är ett mycket angeläget utvecklingsområde. Som tidigare nämns saknar lärosätet ett sammanhållet kvalitetssystem. En effekt av denna brist är att det idag inte finns rutiner och processer för att systematiskt säkerställa att den undervisande personalens kompetens motsvarar utbildningsverksamhetens behov. Vid platsbesök gavs för övrigt uttryck för uppfattningen att lärosätets kompetensförsörjningsplanering borde harmoniera bättre med lärosätets vision. Detta är också bedömarens uppfattning.

2.2 Lärosätet säkerställer att de tillhandahåller en främjande miljö som ger undervisande personal möjlighet att utveckla såväl sin pedagogiska kompetens som sin ämneskompetens, samt förutsättningar att bedriva sitt arbete på ett effektivt sätt.

Inte uppfylld

I självvärderingen förs ett utvecklat resonemang om hur den nya arbetsordningen och de nya samarbetsformaten bidrar till kompetensutveckling. Under 2019 såg lärosätet över arbetstidsavtalet för att säkerställa att tid avsätts för kompetensutveckling. Ett nytt arbetstidsavtal beslutades 2020. Detta säger att alla lärare, professorer, lektorer och adjunkter ska ha 20 procent avsatt tid för kompetensutveckling. Detta sammantaget visar på goda förutsättningar för personlig utveckling och för att den avsatta tiden för kompetensutveckling och forskning används på ett optimalt sätt. I dagsläget ligger dock ansvaret på den enskilda läraren att genomföra en ämnesmässig och forskningsanknuten kompetensutveckling inom ramen för kompetensutvecklingstiden.

Möjligheterna för lärare att kompetensutvecklas är goda i form av avsatt tid, men som det står i självvärderingen så behövs en systematisk återkoppling av hur resursen disponeras. Medarbetarsamtal hålls en gång om året med den närmaste chefen. I medarbetarsamtalen ska chefen kartlägga de kompetensutvecklingsbehov som finns hos den enskilda medarbetaren, men ger inte någon återkoppling på genomförda insatser eller hur medarbetarna har använt kompetensutvecklingstiden. I samband med medarbetarsamtalen görs en analys av vilka behov som finns av vidareutbildning hos varje enskild medarbetare, enligt lärosätet. I ett inriktningsdokument för likabehandling beskriver lärosätet några åtgärder som ska främja kompetensutvecklingen hos undervisande personal: tydliga arbetsbeskrivningar av alla tjänster samt översyn av hur pedagogisk kompetens, forskning och uppdrag påverkar meriteringen.

I den kvalitetspolicy som lärosätet nyligen har beslutat om men ännu inte har verkställt, beskrivs vad som förväntas av undervisande personal: de ska ha aktuell, adekvat, konstnärlig, ämnesmässig,

Datum
2021-02-16Reg.nr
411-00074-19

högskolepedagogisk och ämnesdidaktisk kompetens. Men det finns inte något dokumenterat systematiskt pedagogiskt kompetensutvecklingsarbete. Tidigare har lärosätets lärare haft möjlighet att gå en högskolepedagogisk kurs om 7,5 högskolepoäng vid Konstfack. Kursen är nu nedlagd. Vid platsbesök framgick en medvetenhet bland både lärare och studenter om brister i den pedagogiska kompetensen. Lärosätet behöver därför se över hur dess lärare ska kunna erbjudas möjlighet till pedagogisk kompetensutveckling. Viss pedagogisk utveckling sker på initiativ från lärarna själva inom ramen för kompetensutvecklingstiden.

Bedömargruppen anser att avsaknaden av möjligheter för den undervisande personalen att gå en pedagogisk utbildning är anmärkningsvärd och något som lärosätet behöver komma till rätta med. Detsamma gäller det som beskrivs i självvärderingen om den oklara ansvarstildelningen för det pedagogiska utvecklingsarbetet hos professorsgruppen. Denna har i den nya organisationen ett övergripande pedagogiskt ansvar, men oklart mandat. Inom professorsgruppen ska det formuleras nya pedagogiska metoder och frågor. Detta har inte fungerat tillfredsställande.

Vid platsbesök redogjorde lärosätet för att det inom Mindepartementet pågår ett utvecklingsarbete som enligt bedömargruppen visar på ett ansvarstagande för en god miljö och goda förutsättningar för måluppfyllelse när det gäller utveckling av pedagogisk kompetens och kollegialt lärande. Det återstår för lärosätet att hitta systematiska former och arbetssätt som säkerställer att detta arbete kommer hela lärosätet till del. Vid platsbesök blev lärosätets ambition att inrätta ett gemensamt pedagogiskt forum för både professorsgruppen och lärarkollegiet tydlig.

Självvärderingen betonar betydelsen av den närhet som finns mellan chefer och medarbetare i det dagliga arbetet. Redogörelsen för medarbetarsamtal och tjänstgöringsplanering visar på en vilja till ansvarstagande för kompetensutvecklingen. Tjänstgöringsplaner infördes 2019 och de kommer enligt underlaget att medverka till kvalitetsutveckling genom tydlighet, transparens och överblick i arbetet. Den uppfattningen delas av bedömargruppen.

Det finns en arbets- och studerandemiljöpolicy beslutad 2018 och riskanalyser företas varje år. Enligt policyn ska en trygg och attraktiv studie- och arbetsplats uppnås genom ett systematiskt arbetsmiljöarbete där studenter och anställda aktivt medverkar. Lärosätet har även tagit fram *Rutiner för kränkande särbehandling och trakasserier* som bland annat anger till vem anställda och studenter ska vända sig när de har blivit utsatta för kränkande särbehandling eller trakasserier.

Bedömargruppen anser att ansvarsfördelningen för kompetens- och ämnesutveckling är oklar. I självvärderingen framgår bristen på systematik men också en tydlig vilja till att åtgärda den. Platsbesöken visade på ett stort engagemang från samtliga lärargrupper, men även att många upplever lärosätet som en oorganiserad och kaotisk arbetsplats. Bedömargruppen menar att lärosätet saknar den organisation, tydlighet och transparens som skulle kunna säkerställa en konsekvent utveckling av kompetens och ämneskunskap. Här vill bedömargruppen också framhålla betydelsen av den fortsatta utvecklingen av infrastrukturen för konstnärlig forskning.

2.3 Lärosätet säkerställer att infrastruktur, studentstöd och läranderesurser är ändamålsenliga för studenternas och doktorandernas lärande och att dessa används på ett effektivt sätt.

Inte uppfyllt

Datum
2021-02-16Reg.nr
411-00074-19

Lärosätet har rutiner för studentstöd som innefattar både studenthälsa och pedagogiskt stöd. För studenter med behov av särskilt pedagogiskt stöd finns en samordnare på administrationen. Det finns en studenthandbok för alla praktiska frågor och stödsystem för studenter med normbrytande funktionsvarianter. Trots detta visar granskningen att det finns stora oklarheter bland studenterna om vad som gäller.

Studentstödet är till synes informellt så till vida att det sker genom kontakt med handledare och undervisande lärare eller annan personal i studenternas lärmiljöer. Detta är en riskfaktor, eftersom det är svårt för lärosätet att förlita sig på att den kontakten säkerställer ett fullgott och likvärdigt studentstöd. För att underlätta för studenter att navigera i lärosätets strukturer, inrättades 2018 ett studentombud. Studentombudets uppdrag är att stötta enskilda studenter och studentkåren. Vid platsbesök framgick att studentombudets mandat i stora delar var oklart för både studenter och lärare.

Samarbete sker med studenthälsan vid Stockholms universitet. I början av årskursen besöker studenthälsan lärosätet och informerar alla studenter om sin verksamhet. Genom studenthälsan kan studenterna få samtal hos kurator och psykolog. Lärosätets kontaktperson för studenthälsan är studentombudet. Studenterna har framfört viss kritik om svårigheter att få hjälp av studenthälsan. För bedömargruppen framstår infrastrukturen som oklar och svårnavigerad i brist på transparens och kommunikation.

Lärosätet har inrättat ett moment i början av det femåriga kandidatprogrammet i fri konst som kallas "Infart", där nya studenter introduceras till skolan. Studenterna utformar till stor del sin egen utbildning med stöd från ansvariga professorer och handledare. De obligatoriska momenten varje termin är dels två ateljésamtal med handledning i studentens ateljé som är fokuserad på studentens arbete, dels fyra gruppkritiktillfällen där studenternas arbeten granskas kritiskt under ledning av den ansvariga professorn. Vid platsbesök framkom brister i uppföljningen av obligatoriska moment, som enligt bedömargruppen påverkar lärosätets möjligheter att säkerställa ändamålsenliga handledarresurser negativt. Även studievägledning ges primärt av den handledande professorn, vilket enligt bedömargruppen kan innebära brist på likvärdighet mellan studenternas tillgång till studievägledning.

Professorerna lägger enligt självvärderingen upp och "genomför sin undervisning individuellt, med liten eller ingen formell kollegial kvalitetsgranskning". Detta ser bedömargruppen som en riskfaktor. Enligt verksamhetsplanen för 2019 ska ett pedagogiskt utvecklingsarbete i projektform äga rum, där professorshandledningen och undervisningen i verkstäderna ska integreras i större utsträckning än vad som tidigare har varit fallet. Utvärdering av det utvecklingsarbetet ska ske under 2020. Bedömargruppen vill framhålla att detta är ett viktigt arbete för att säkerställa att läranderesurserna är ändamålsenliga.

En faktor som kan lyftas fram som positiv men också som en risk, är det beroende studenterna utvecklar i relation till sina lärare. Vid platsbesök gavs uttryck för uppfattningen att det är positivt att samspelet mellan studenterna och professorerna skapar en miljö för kritiskt tänkande. Inte desto mindre ser bedömargruppen en bristande likvärdighet som ett problem i det här sammanhanget, eftersom skillnaden mellan hur olika professorer arbetar och undervisar är stor.

Ett betydande utvecklingsområde enligt bedömargruppen är en övergripande planering av utbildningarna. Studenterna har i studentinlagan uttryckt kritik mot att det blir många krockar i schemat. För att lösa det problemet och sköta samordningen ska en utbildningsledare som är direkt

Datum
2021-02-16Reg.nr
411-00074-19

underställd rektor anställas. Det framkom vid platsbesök att en omorganisation planeras för att säkerställa en förbättrad kommunikation och planering.

De nuvarande lokalerna flyttade lärosätet till 1995 och mindre justeringar har gjorts under åren. Lärosätet menar att det nu finns ett stort behov av att anpassa verksamhetens lokaler för att kunna möta de senaste decenniernas teknikutveckling och förändrade arbetssätt. Ett omfattande ombyggnadsprojekt planeras att starta 2022. Ett annat viktigt skäl till ombyggnaden är att den disponibla lokalytan minskade med cirka 20 procent till följd av en brand 2016. Studenterna är delaktiga i den ombyggnadsplanering som pågår.

Lärosätet anser sig ha välutrustade verkstäder för olika områden. Varje verkstad drivs av en verkstadsansvarig lärare som håller introduktionskurser och ger studenterna individuell handledning. En omfattande del av undervisningen sker i verkstäderna. Studenterna har även tillgång till ateljéer och till en början delas de med andra studenter, men i årskurs fem får studenterna helt egna ateljéer. Studenter med funktionsvariationer kan erbjudas en egen ateljé vid behov.

Biblioteket är enligt självvärderingen tillgängligt för både studenter och allmänhet. Det ansvarar för både vetenskaplig och konstnärlig publicering. Öppettiderna är mellan klockan 7.00 och 22.00 alla dagar och studenterna har tillgång även till relevanta digitala plattformar och databaser. Biblioteket har introduktionsföreläsningar som presenterar bibliotekets verksamhet, dess resurser och vilka tjänster som lärosätet erbjuder för studenter med någon form av normbrytande funktionsvariation. För studenter med läs- och skrivsvårigheter kan det bli aktuellt att få studentlitteratur inläst, vilket biblioteket ordnar i så fall. Bedömargruppen anser att bibliotekets service väl motsvarar de behov som studenterna har av en god infrastruktur och lärandemiljö.

Även it-systemen är under utveckling och både ett nytt intranät och en ny webbplats håller på att inrättas. Lärosätet är beroende av en fungerande it-miljö eftersom allt större delar av verksamheten på ett eller annat sätt är beroende av informationsteknik. Vid tiden för granskningen fanns det inte något fungerande intranät och webbplatsen hade stora brister. Lärosätet gick under 2019 över till att arbeta i Office 365/Teams, där personal och studenter enkelt ska kunna dela information. Vid lärosätet sker ett arbete för att samla all information på ett ställe, vilket bedömargruppen ser positivt på.

En utvärdering i enkätform av studenternas arbetsmiljö genomfördes 2019. Resultaten från den införs i planeringen av utvecklingen av kommunikation och studenthälsa. De förslag som kom fram i enkäten har också arbetats in i en årlig handlingsplan av rådet för arbetsmiljö och lika villkor. Lärosätet har för avsikt att i fortsättningen genomföra den här typen av utvärdering vartannat år – något som bedömargruppen anser är utmärkt.

Sammantaget konstaterar bedömargruppen att det saknas likvärdighet eftersom alla studenter inte har samma tillgång till stöd eller samma möjligheter till utveckling. Det finns även en brist på samordning. Någon samlad överblick över infrastruktur, studentstöd och läranderesurser verkar inte finnas. Bedömargruppen anser att lärosätet bör se över undervisningens infrastruktur, för att säkerställa likvärdighet och ändamålsenlighet i utbildningarna.

2.4 Lärosätet säkerställer, genom rutiner och processer, att studenter och doktorander ges goda förutsättningar att genomföra utbildningen inom planerad studietid.

Uppfylld

Lärosätet är attraktivt. Enligt årsberättelsen 2018 var det 1 227 sökande till 236 platser och de studenter som antas är engagerade och högt motiverade. Det är mycket få studenter som hoppar av utbildningen och genomströmningen är god. Enligt Statistiska centralbyrån var genomströmningen 2014 hela 95 procent.

Den nära kontakten mellan studenter och lärare samt återkommande samtal och möten möjliggör en god medvetenhet hos lärarna om hur studenterna presterar inom sina studier. Detta borde enligt bedömargruppen ge goda förutsättningar att fånga upp eventuella problem. Men det nuvarande arbetssättet gör att studenterna är utlämnade till den enskilda lärarens omdöme och kompetens, vilket kan skapa osäkerhet och godtycklighet.

Självvärderingen redogör för de rutiner som gäller för utbildningarna för handledning, studieuppehåll, anstånd eller andra ärenden. Inom lärosätets utbildningar sker obligatoriska handledarsamtal flera gånger per termin. Dessa samtal och det begränsade antalet studenter ger goda förutsättningar för lärarna att följa studenternas progression. Vid handledarsamtalen följs det upp om studenternas arbete håller den takt som krävs för att fullgöra studierna i tid, vilket kan ses som en del av det systematiska arbete som krävs för att säkerställa goda förutsättningar att genomföra utbildningen inom planerad studietid.

3. Utformning, genomförande och resultat**Bedömning med motivering: Sammanvägd bedömning av bedömningsområdet***Inte tillfredsställande*

Granskningen visar att lärosätet inte säkerställer en hög kvalitet i det samlade utbildningsutbudet genom systematiska processer. I arbetsordningen visar sig grader av tydlighet i ansvarsfördelningen, men samtidigt visar granskningen oklarheter i uppdraget för olika delar av lärosätet. Särskilt gäller detta professorskollegiets roll, men också ansvarsfördelningen mellan utbildnings- och forskningsnämnden och de områdesansvariga. Kursvärderingar sker med en mycket låg grad av systematik och om de görs är uppföljningen av resultaten är i hög grad godtycklig.

Lärosätet har inte ett välfungerande kvalitetssystem, vilket lärosätet också redogör för i självvärderingen. Fram till de senaste åren har kvalitetsarbetet sällan haft en lärosätetsgemensam prägel. I stället har det varit individbaserat och präglat av enskilda lärares initiativ.

Sedan 2017 har lärosätet påbörjat ett arbete med omorganisering, vilket framgår av arbets- och delegationsordningarna med tillhörande policyer och rutiner. En vision för lärosätet antogs 2019. Detta gav lärosätet nödvändiga förutsättningar för att ta fram en övergripande verksamhetsplan. En sådan är en förutsättning för lärosätets kvalitetssäkringssystem, vilket ännu inte har kommit på plats.

Självvärderingen och platsbesök visar en genomgående brist på lärosätets övergripande logik och system i förhållande till kvalitetskultur och kvalitetssystem. Detta betyder samtidigt inte att det inte finns någon kvalitetsförståelse, kvalitetskultur eller kvalitetsmedvetenhet inom lärosätet. Den kvalitetskultur som finns är i hög grad personberoende, det vill säga beroende av den enskilda läraren.

Bedömargruppen är positiv till att lärosätets ledning har identifierat utmaningarna med ett bristande kvalitetssäkringssystem och till att lärosätet har satt igång ett arbete med att utveckla ett sådant.

Följande styrkor lyfts fram av bedömargruppen inom bedömningsområdet:

- Lärosätet säkerställer genom sin pedagogik stora möjligheter för studenterna att vara aktiva i utformningen av sin egen utbildning.
- Personalens konstnärliga forskning bidrar direkt till produktionen av lärosätets kunskapsbas.
- Utmaningarna med ett bristande kvalitetssystem är identifierade av ledningen som har satt igång ett arbete med att utveckla ett kvalitetssystem.

Bedömargruppen vill lyfta fram följande utvecklingsområden:

- Det finns inte något lärosätessövergripande kvalitetssystem.
- Arbetsordningen fungerar inte i praktiken. Det finns stora oklarheter bland medlemmarna i lärosätets olika organ om vilka roller och uppdrag de har i praktiken. Inte heller finns det någon systematisk utvärdering av kurser, ämnen eller undervisning som kan ge kunskap om utbildningens kvalitet.
- Lärosätet präglas i hög grad av enskilda lärares undervisningsansvar och individuell självständighet för den enskilda professorn, utan några kvalitetssäkrande rutiner eller system.

Det är bedömargruppens uppfattning att lärosätets mål om samband mellan det framtagna visionsdokumentet och kvalitetsarbetet är både spännande och ambitiöst. I den mån som lärosätet lyckas etablera en kvalitetskultur som utgår från detta i hög grad diskursivt formulerade visionsdokument – och i den mån som kursvärderingar kommer att utgöra en hörnsten i det systematiska kvalitetsarbetet – så kan lärosätet utveckla en verkligt stark kvalitetskultur.

3.1 Lärosätet har en tydlig ansvarsfördelning samt ändamålsenliga rutiner och processer för utformning, utveckling, inrättande samt nedläggning av utbildningar.

Inte uppfylld

Granskningen visar att lärosätet har en arbetsordning och en delegationsordning som förtydligar ansvaret för utformning, utveckling, inrättande och nedläggning av utbildningsprogram. Enligt arbetsordningen är rektor ansvarig för att upprätta och utveckla kurser och program. Verksamheten är organiserad i fyra områden som har varsin områdesansvarig: 2D, 3D, Arkitektur och kritiska studier samt Mindepartementet. De områdesansvariga ansvarar för utveckling och samordning av kurser, medan utbildnings- och forskningsnämnden (UFN) har kvalitetsansvaret. Den ansvarsfördelningen beskrivs i arbetsordningen och delegationsordningen, men enligt bedömargruppen finns det ändå oklarheter om vilka befogenheter som UFN har och inte minst vilken roll som professorskollegiet och de områdesansvariga har.

Vid platsbesök framkom att lärosätet saknar lämpliga rutiner och processer. Granskningen visar också att det finns oklarheter bland flera områdesansvariga och bland medlemmar i UFN om det egna uppdraget. Trots det utförs arbetet av de områdesansvariga, men det är ofta förknippat med ett eget personligt engagemang.

Bedömargruppen fick vid platsbesök även bekräftat både av ledningen och av professorerna att det finns en bristande tydlighet i ansvarsfördelningen, särskilt när det gäller professorsgruppens roll. Det hänger samman både med gamla kvarlevande föreställningar om professorernas roller och med en bristande kommunikering av dagens arbetsordning och delegationsordning.

Även om arbetsordningen beskriver olika befattningars respektive ansvar, så finns det alltså inte i praktiken någon tydlig ansvarsfördelning eller ändamålsenliga rutiner och processer för inrättande och nedläggning av program eller kurser. Vid platsbesök kom det fram att en stor del av den omfattande kursen *Individuellt konstnärligt arbete* består av olika valbara så kallade kursmoment och att det är oklart vilken ansvarsfördelning som gäller för den delen av utbildningsutbudet.

3.2 Lärosätet säkerställer att dess utbildningar utformas och genomförs på ett sätt som uppmuntrar studenterna till att ta en aktiv roll i lärandeprocesserna, vilket också återspeglas i examinationen.

Uppfylld

Lärosätet lutar sig mot en pedagogik som ger stort utrymme för studenterna att ta del i utformningen av utbildningsinnehållet. Detta kännetecknar utbildning i fri konst både i Sverige och internationellt. Den formen av pedagogik förutsätter aktiva och engagerade studenter som låter de egna konstnärliga projekten vara ledande i sin kunskapsinhämtning. Vid platsbesök framkom också att lärosätet har engagerade och aktiva studenter. I princip är det studenternas egna lärande- och utvecklingsprocesser som styr utbildningens metoder. Lärosätet tillämpar i hög grad enskild undervisning, där den enskilda studentens utvecklingsprocess tas på allvar.

Utbildningsplanerna visar att programmen är utformade utifrån en liknande pedagogik: "Varje students konstnärliga process är unik och utbildningen är därför till stora delar individuellt upplagd. Den utgår från studentens egen konstnärliga praktik och den studerande ansvarar i hög grad för sina egna studier, som utformas i samråd med en handledande professor". Vid platsbesök bekräftades att en sådan praxis är i bruk vid lärosätet.

Det är svårt att hitta konkreta exempel på att den aktiva studentrollen återspeglas i examinationen, utöver att studenternas eget konstnärliga arbete/projekt är det centrala objektet för examinationen. Traditionellt säkerställer en konstnärlig utbildning studentaktiva former även i examinationen, genom att det är den enskilda studentens projekt som ska examineras. Bedömargruppen har skäl att tro att detta också pågår vid lärosätet, men samtidigt borde lärosätet tydligare framhäva sambandet mellan examinationsmetod och aktiv studentroll. I självvärderingen framställs detta också som ett utvecklingsområde.

3.3 Lärosätet säkerställer ett nära samband mellan forskning och utbildning i verksamheten.

Uppfylld

Professorerna på lärosätet är i stor utsträckning professionella konstnärer med egna karriärer. Det framgår av lärosätets webbplats och de referenser till professorernas karriärer som finns där. De är mycket produktiva och aktiva i det fria fältet. Genomgående är det en förutsättning för anställning vid lärosätet att den sökande kan visa på en aktiv karriär som professionell konstnär eller arkitekt. Professorernas praktiska arbete och konstnärliga forskning är en plattform för deras pedagogiska

Datum
2021-02-16Reg.nr
411-00074-19

arbete och utgångspunkten för mycket av undervisningen. Enligt bedömargruppen bidrar det till att säkerställa ett mycket nära samband mellan praxis, forskning, kunskapsbildning och utbildning.

Självvärderingen ger flera exempel på professorer som bjuder in studenter till konkreta workshoppar och seminarier, vilka tematiskt utgår från professorernas forskningsprojekt. Det är ofta i de så kallade kursmomenten som olika lärare aktiverar egna forskningsprojekt i utbildningen. Studenterna är väl bekanta med professorernas konstnärliga praktik och väljer ofta handledare (och även lärosäte) baserat på den kunskapen.

Den årligen återkommande forskningsveckan bidrar också till att säkerställa ett nära samband mellan forskning och utbildning. Studenterna på masterprogrammet i fri konst blir då inbjudna att delta, men deltagandet är frivilligt. Inte desto mindre framgår det i protokoll från UFN att forskningsveckan och deltagandet i den är föremål för diskussion samt vissa åtgärder. Exempelvis har det beslutats att ingen annan undervisning ska bedrivas under de dagar då forskningsveckan pågår, i syfte att öka deltagandet av studenterna. Likaså nämns i protokoll från UFN att forskningsveckan ska läggas in i alla lärares tjänstgöringsplaner. I postmasterkurserna läggs dessutom forskningsveckan in i schemana för dessa. I UFN har det även föreslagits att forskningsveckan ska kompletteras med andra forskningshändelser i form av till exempel ett högre seminarium eller Öppet Hus. Det framgår tydligt i protokoll från nämnden att en idé om att presentationerna under forskningsveckan ska göras inom ett utbildningssammanhang är levande inom lärosätet. Detta ser bedömargruppen som positivt.

Ett betydelsefullt steg i riktning mot större forskningsanknytning av samtliga studenters utbildning kan sägas vara att deltagande i ett seminarium i anslutning till forskningsveckan föreskrivs i en av kursplanerna för kursen *Individuellt konstnärligt arbete* på det femåriga programmet i fri konst. I denna kursplan ingår även ett lärandemål som stipulerar att godkända studenter ska "visa insikt i vad konstnärligt utvecklingsarbete och konstnärlig forskning kan innebära och hur det kan beskrivas samt för dess positioner inom konstfältet". Kursplanen är från 2020 och bedömargruppen ser positivt på detta sannolikt nytillkomna inslag i utbildningen, så till vida att förutsättningarna för att kunna följa upp forskningsanknytningen av utbildningen härmed förbättras.

Bedömargruppen är likaledes positiv till kvaliteten och nivån på den konstnärliga forskningen hos den enskilda läraren, liksom hur lärarna inkluderar sitt eget konstnärskap i utbildningen. Emellertid finns det inte några formaliserade forskningsgrupper och det finns heller inte något krav på forskningsanknytning när en ny kurs tas fram. Lärosätet präglas av en hög grad av godtycke och bristande systematik i sambandet mellan forskning och utbildning. Lärosätet säkerställer förutsättningarna för forskningsanknytning av utbildningen genom rekryteringspolicyn och arbetstidsavtalet, men utöver detta finns en hög grad av frivillighet och mycket är beroende av individuella initiativ.

I utbildningsplanen för programmet i fri konst framgår att det i den omfattande kursen *Individuellt konstnärligt arbete* ingår att studenterna introduceras till konstnärlig forskning och utvecklingsarbete, i samband med att de i individuella ateljé- eller gruppsamtal får möjlighet att diskutera och reflektera över metoder för praktikbaserad konstnärlig forskning. Här framgår också att studenterna kan ta del av de konstnärliga forskningsprojekt som bedrivs vid lärosätet. I en bilaga till utbildningsplanen återges för övrigt Högskoleförordningens examensmål gällande konstnärlig masterexamen, bland vilka det föreskrivs att studenterna ska visa kunskap och förståelse inom huvudområdet fri konst, där både brett kunnande inom området och väsentligt fördjupade kunskaper inom delar av området samt

fördjupad insikt i aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete ingår. Bedömargruppen anser också att examinationen i kursen *Individuellt konstnärligt arbete* som genomförs i slutet av termin tre bidrar till forskningsanknytningen av utbildningen. Examinationen görs av den handledande professorn som av lärosätet bedömts ha gedigen forskningskompetens.

Det som har beskrivits här ovan visar enligt bedömargruppen på ett samband mellan forskning och utbildning vid lärosätet. Studenternas deltagande i forskningsveckan och andra forskningsrelaterade aktiviteter borde även vara föremål för systematisk uppföljning. Dessutom anser bedömargruppen att ett krav om forskningsanknytning bör ingå i riktlinjer för framtagande av nya kurser. Likväl menar bedömargruppen att de forskande lärarnas nära samverkan med studenterna inom ramen för utbildningen är en så pass etablerad och väl inarbetad rutin vad gäller undervisningens upplägg att ett samband mellan forskning och utbildning kan sägas vara säkerställt vid lärosätet.

3.4 Lärosätet säkerställer att dess utbildningar utformas och genomförs med tydlig koppling mellan nationella och lokala mål, lärandeaktiviteter och examinationer.

Inte uppfylld

Bedömargruppen har inte funnit spår av någon tydlig koppling mellan utbildningen på lärosätet samt nationella och lokala mål, lärandeaktiviteter och examination. Men bedömargruppen ser att det i utbildningsplanerna för fri konst finns en koppling till de nationella examensmålen i beskrivningen av målen för kandidatexamen och masterexamen.

Bedömargruppen noterar också att UFN har tagit fram ett vägledande processdokument – *Mall för kursplaner vid Kungl. Konsthögskolan* – som ska säkerställa att lärosätets arbete med kursplaner utformas på ett enhetligt och systematiskt sätt. Det finns alltså en ambition uttryckt i mallen att koppla utbildningarna till nationella och lokala mål, men det är ändå oklart om lärosätet verkligen arbetar systematiskt med målen. Inte desto mindre finns det också andra spår av den ambitionen. Till exempel tog lärosätet hösten 2019 initiativet till ett arbete med att utveckla ett processdokument med information om varför kurs- och utbildningsplaner ska skrivas och utvecklas.

Bedömargruppen anser inte att lärosätet i praktiken säkerställer att utbildningen är utformad och genomförd med en tydlig koppling till nationella och lokala mål. Självvärderingen lyfter också fram detta som ett utvecklingsområde. Bedömargruppen konstaterar detta och är positiv till att ledningen har identifierat de här utmaningarna.

3.5 Utifrån kontinuerliga uppföljningar och periodiska granskningar vidtar lärosätet de åtgärder som krävs för att förbättra och utveckla utbildningarna.

Inte uppfylld

Av självvärderingen framgår att lärosätet sedan våren 2019 har använt kursutvärderingssystemet Netigate. Bedömargruppen kan däremot inte se att det pågår någon form av systematiska kursvärderingar eller ämnesutvärderingar vid lärosätet. Detta kommer till uttryck redan i självvärderingen som tillkännager att det inte pågår några systematiska periodiska granskningar eller uppföljningar av utbildningar och kurser, samt även vid platsbesök. En stor utmaning är att kursmomenten – som utgör en del av kursen *Individuellt konstnärligt arbete* och som är kärnan i utbildningen – inte ingår i någon formaliserad kursvärdering, utöver att vara en del av det stora ämnet.

I självvärderingen beskrivs detta som ett utvecklingsområde för lärosätet. Kursvärderingar ska enligt självvärderingen bli en hörnsten i det systematiska kvalitetsarbete som har börjat byggas upp vid lärosätet. Detta bekräftas av ett protokoll från ett möte med UFN, där det bland annat framgår att nämnden vill utveckla förslag till generella kursvärderingsfrågor som ska gälla hela lärosätet.

Bedömargruppen är samtidigt positiv till den utvärdering som på lokalt och individuellt initiativ görs av enskilda lärare och professorer, vilken bland annat sker på postmasterkurserna. Likaså är bedömargruppen positiv till att ledningen har identifierat de nämnda utmaningarna och till att lärosätet har satt igång ett arbete med att utveckla ett kvalitetssystem som ska säkerställa systematiken i de egna utbildningsutvärderingarna.

3.6 Lärosätet säkerställer att granskningsresultat publiceras och att åtgärder som planeras eller genomförs för att förbättra och utveckla utbildningarna kommuniceras på ett ändamålsenligt sätt med relevanta intressenter.

Inte uppfyllt

Eftersom det inte pågår någon systematisk kursvärdering eller ämnesutvärdering vid lärosätet finns det heller inte några resultat att kommunicera på ett systematiskt sätt. Bedömargruppen är ändå positiv till de individuellt initiativ som finns, särskilt på postmasterutbildningen. Bedömargruppen konstaterar också att det saknas en plattform eller ett forum för att sprida resultaten. Eftersom resultaten kan tas upp i informella möten borde det även finnas en mer formell plattform, till exempel ett intranät.

Bedömargruppen konstaterar att ledningen har identifierat utmaningarna och att lärosätet har satt igång ett arbete med att utveckla ett kvalitetssystem som ska säkerställa systematiken i kommunikationen.

4. Jämställdhet

Bedömning med motivering: Sammanvägd bedömning av bedömningsområdet

Tillfredsställande

Det finns ett stort engagemang och goda initiativ inom jämställdhetsarbetet men också ett antal utvecklingsområden. Det finns en systematik främst i form av lärarnas årliga verksamhetsberättelse som beskriver hur de förhåller sig till jämställdhet, normer och genus i sin undervisning. Detta ser bedömargruppen positivt på, men rekommenderar ytterligare åtgärder för att regelbundet följa upp jämställdhetsaspekten i utbildningarnas innehåll, utformning och genomförande. Bedömargruppen rekommenderar även att ytterligare åtgärder vidtas för att säkerställa att jämställdhetsaspekten beaktas i utbildningen oavsett vilken professor som studenten är kopplad till.

Bedömargruppen identifierar följande styrkor:

- Lärare redovisar varje år en egen verksamhetsberättelse som beskriver hur de förhåller sig till jämställdhet, normer och genus i sin undervisning.
- Flera av de forskningsprojekt som bedrivs vid lärosätet fokuserar på jämställdhet och olika maktperspektiv.
- Det finns ett stort engagemang för jämställdhet på lärosätet, och man följer upp jämställdhetsaspekter inom flera områden.

- Ansvarsfördelningen för jämställdhetsarbetet är tydlig.

Bedömargruppen identifierar följande utvecklingsområden som de mest angelägna:

- Systematiken i jämställdhetsarbetet behöver utvecklas ytterligare, så att jämställdhetsaspekten i utbildningarnas innehåll, utformning och genomförande regelbundet följs upp på ett tydligare sätt än vad som görs i dag.
- Lärosätet bör genomföra ytterligare åtgärder för att säkerställa att jämställdhetsaspekten beaktas oavsett vilken professor som studenten är kopplad till.

4.1 Lärosätet säkerställer, genom rutiner och processer, ett systematiskt arbete med att beakta jämställdhet i utbildningarnas innehåll, utformning och genomförande.

Uppfylld

Av självvärdering och platsbesök framgår att det finns ett stort engagemang för jämställdhet som genomsyrar verksamheten på lärosätet. Detta engagemang visar sig bland annat genom att lärosätet följer upp hur forskningsmedel fördelas mellan män och kvinnor samt hur könsfördelningen i nämnder och råd ser ut. Dessa uppföljningar visar att det inte finns några stora orättvisor eller obalanser med avseende på kön. Lärosätet har en relativt jämn könsfördelning i alla lärarkategorier, och flera av de forskningsprojekt som bedrivs vid lärosätet fokuserar på jämställdhet och olika maktperspektiv. Dessa forskningsprojekt kommer både lärare och studenter till del exempelvis genom den årligen återkommande forskningsveckan. Bedömargruppen menar att detta ger goda förutsättningar för att kunna beakta jämställdhet i utbildningarnas innehåll, utformning och genomförande.

Självvärderingen anger att alla lärare årligen redovisar hur de förhåller sig till jämställdhet, normer och genus i sin undervisning. Redovisningen görs i form av en egen verksamhetsberättelse, där de bland annat ska besvara frågor om hur de beaktar olika perspektiv i sin undervisning och vilka perspektiv de tar med, hur de väljer ut kurslitteratur och annat kursmaterial. De ska även redogöra för vilka gäster de bjuder in med hänvisning till jämställdhet. Dessa verksamhetsberättelser är ett underlag för lärosätets årsredovisning och kan på så sätt följas upp systematiskt och över tid av lärosätets ledning.

Bedömargruppen noterar att feminism omnämns i beskrivningen av den på det femåriga programmet obligatoriska *Baskurs i konstens teorier och historier*, vilket bedömargruppen anser är positivt. Att denna kurs är obligatorisk säkerställer att en aspekt av jämställdhet beaktas i utbildningen för alla studenter på det femåriga programmet. Även kursen *Post-Mejan* har enligt årsredovisningen ett fokus på genus, makt, klass och hållbarhet. Den kursen är dock inte obligatorisk.

Avsaknaden av ett sammanhållet kvalitetssystem skapar enligt bedömargruppen problem inom många bedömningsområden. När det gäller jämställdhet ger lärarnas årliga verksamhetsberättelser viss systematik, men systematiken i jämställdhetsarbetet bör utvecklas ytterligare, så att jämställdhetsaspekten i utbildningarnas innehåll, utformning och genomförande regelbundet följs upp på ett tydligare sätt än vad som görs i dag. Som tidigare nämnts lägger professorerna upp och genomför sin undervisning individuellt med liten eller ingen formell kollegial kvalitetsgranskning. En effekt av detta är att den grad med vilken jämställdhet beaktas i utbildningarnas innehåll, utförande och genomförande kan vara beroende på vilken professor som studenten är kopplad till. Detta bekräftades vid platsbesöken och bedömargruppen anser att lärosätet bör inför ytterligare åtgärder för att kunna följa upp att jämställdhet systematiskt beaktas i utbildningarna.

Datum
2021-02-16

Reg.nr
411-00074-19

Ansvarsfördelningen för jämställdhetsarbetet är tydlig. Rektor har det övergripande ansvaret och rådet för arbetsmiljö och lika villkor åiterrapporterar dess årliga handlingsplaner till rektor. I rådets handlingsplan för 2020 ingår att arrangera utbildningstillfällen som ger studenterna ett språk för att formulera sig om övertramp och olika former av trakasserier samt att genomföra utbildningstillfällen för personalen om normer och genus.

Det finns ett stort engagemang och goda initiativ inom jämställdhetsarbetet; detta bekräftades vid platsbesök och inte minst de årliga verksamhetsberättelserna är ett exempel på detta. Bedömargruppen rekommenderar dock att lärosätet genomför ytterligare åtgärder och inför processer för att systematiskt kunna följa upp jämställdhetsaspekten i utbildningens innehåll, utformning och genomförande. Bedömargruppen rekommenderar att lärosätet överväger att introducera jämställdhetsrelaterade mål i utbildnings- och kursplaner. Även om det återstår arbete med att vidareutveckla systematiken och uppföljningen av jämställdhet i utbildningarnas innehåll och genomförande anser bedömargruppen att det som genomförts och åstadkommit är tillräckligt för att motivera att bedömningsgrunden är uppfylld.

5. Student- och doktorandperspektiv

Bedömning med motivering: Sammanvägd bedömning av bedömningsområdet

Inte tillfredsställande

Lärosätet ger uttryck för en stark vilja att ge studenterna goda förutsättningar att utöva inflytande över utbildningen. Studenterna har möjlighet att delta i beslutande och beredande organ i enlighet med arbetsordningen, men några ytterligare styrande dokument för att reglera studentmedverkan finns inte vid granskningsstillfället. Det är också otydligt i vilka forum studenterna ska lyfta och driva frågor om utbildning och studiesituation, vilket försvårar inflytandet.

I underlaget och vid platsbesöken framkommer det att studenterna har möjlighet till en hög grad av inflytande över sin enskilda undervisning genom dialog inom sin professorsgrupp. Det saknas dock system för att säkerställa likvärdigheten. Lärosätet genomför enbart i begränsad utsträckning kursvärderingar och inga programutvärderingar, vilket innebär att den enskilda studenten har begränsad möjlighet till inflytande över utbildningen i sin helhet.

Bedömargruppen lyfter fram följande styrkor inom bedömningsområdet:

- Studenterna vid lärosätet får möjlighet till representation i både fasta och tillfälliga organ och arbetsgrupper.
- Undervisningen vid lärosätet är i hög grad utformad för att ge studenterna inflytande över sin egen utbildning, inklusive framtagande av valbara kursmoment.

Bedömargruppen vill lyfta fram följande utvecklingsområden:

- Lärosätet saknar styrdokument över rutiner och processer för studentinflytande.
- Lärosätet brister i systematiken för kursvärderingar och saknar helt instrument för att systematiskt utvärdera hela utbildningsprogram.
- Det är otydligt i vilka forum som studenterna kan lyfta och driva frågor om utbildning och studiesituation.

5.1 Lärosätet säkerställer, genom rutiner och processer, ett systematiskt arbete med att verka för studenters och doktoranders möjligheter och förutsättningar att utöva inflytande över utbildningen och sin studiesituation.

Inte uppfyllt

Bedömargruppen konstaterar att lärosätet vid granskningstillfället saknar styrdokument som beskriver rutiner och systematiskt arbete för att säkerställa att studenterna har goda förutsättningar att utöva inflytande. Vid platsbesöken framkom att ett sådant dokument är under beredning och ska beslutas i närtid. Av självvärderingen framgår att studenterna får möjlighet att delta i alla beslutande och beredande organ vid lärosätet. Ett exempel på en strategisk diskussion som studenterna har bjudits in till och deltagit aktivt i är arbetet med att ta fram en ny vision för lärosätet, enligt självvärderingen. I både självvärderingen och vid platsbesök framkommer en ambition om att stärka studenternas möjlighet till delaktighet vid beslut som berör deras utbildning och studiesituation, vilket bedömargruppen ser som en god grund för arbetet med att säkra studentinflytandet.

I självvärderingen framhåller lärosätet att anställningen av ett studentombud ska stärka studenternas möjlighet till inflytande. Bedömargruppen har under platsbesöken försökt få klarhet i hur studentombudets uppdrag är utformat. Utifrån det som framkommit uppfattar bedömargruppen att studentombudets arbetsuppgifter är av en mer administrativ karaktär och går ut på att stödja enskilda studenters ärenden. Detta är i sig viktiga uppgifter och bedömargruppen ser positivt på ambitionen att förbättra den studiesociala miljön för lärosätets studenter. Däremot ser bedömargruppen inte att detta stärker möjligheterna till ett systematiskt inflytande för lärosätets studenter.

Bedömargruppen konstaterar att avsaknaden av systematik i utvärderingen av utbildningen medför att det finns svårigheter för lärosätets studenter att få inflytande över sin utbildning på lärosätetsnivå. Lärosätet anger i självvärderingen att en stor del av inflytandet över utbildningen sker i dialog med undervisande och examinerande lärare. Bedömargruppen instämmer i att möjligheten för den enskilda studenten att påverka sin utbildning i dialog med undervisande och examinerande lärare är en naturlig och viktig del i den här typen av utbildning, som bland annat syftar till att utveckla studenternas konstnärliga självständighet.

Vid platsbesöken beskrev lärosätet hur de valbara kursmomenten i hög grad tas fram utifrån den aktuella studentgruppens behov och intressen och att studenterna därigenom i hög grad har möjlighet att påverka sin egen utbildning. Bedömargruppen håller med om att den höga grad av studentcentrering som finns i utbildningsverksamheten är en stor styrka och ett gott redskap för att ta vara på studenternas engagemang i sin egen utbildning, men konstaterar samtidigt att det inte finns någon systematiserad dokumentation eller uppföljning av hur det inflytandet fungerar i praktiken och ställer sig frågande till om lärosätet kan säkerställa likvärdigheten i möjligheten till inflytande.

Den dialogbaserade och studentnära modellen till inflytande innebär förutsättningar för ett inflytande över den enskilda studentens utbildning, men bedömargruppen ser inte den dialogen som ett lämpligt forum för studenterna att utöva inflytande över utbildningsprogram och kursers utformning och genomförande. För det ändamålet behövs i stället en systematisk insamling av studenternas synpunkter på innehåll och genomförande i kurser, kursmoment och program, men det framgår inte i självvärderingen hur detta görs. Det framgick vid platsbesöken att det sker en viss utvärdering av kurser, eller enskilda moment inom kurser. Alla kurser och kursmoment utvärderas däremot inte och

inte heller programmen i sin helhet. Bedömargruppen menar att den kanalen för studenterna att lämna synpunkter om utbildningens innehåll och genomförande är alltför begränsad.

Den bilden fördjupades av det som framkom vid platsbesöken om de formella kursplanerna och deras ställning i förhållande till de valbara kursmomenten. Studenternas representation i utbildnings- och forskningsnämnden säkerställer en möjlighet till påverkan på kursplanerna, men bristen på kollegiala forum och formella strukturer för att ta fram kursmoment medför att lärosätet inte kan säkerställa studenternas möjlighet till medverkan i utbildningens utformning. Bedömargruppen anser också att det är otydligt vilka möjligheter studenterna har att ta upp frågor om utbildning och studiesituation i de befintliga forumen vid lärosätet. Detta bekräftades vid platsbesöken när det framkom att både forum för synpunkter och kommunikation inom lärosätet överlag har brister som försvårar studenternas möjlighet till inflytande.

På grund av den bristande systematiken i arbetet med att säkra studenternas rätt till inflytande över sin utbildning och studiesituation anser bedömargruppen inte att bedömningsgrunden är uppfylld. Bedömargruppen rekommenderar lärosätet att inrätta tydliga och ändamålsenliga rutiner för att säkerställa studentinflytandet på alla nivåer vid lärosätet. När lärosätet inför kvalitetssäkringssystemet för utbildningen behöver det också tas särskild hänsyn till förutsättningarna för studenterna att utöva inflytande över sin utbildning och studiesituation.

6. Arbetsliv och samverkan

Bedömning med motivering: Sammanvägd bedömning av bedömningsområdet

Tillfredställande

Styrdokument för arbetet saknas men är under utveckling. Lärosätet visar på ett målinriktat arbete med att utveckla både den systematik och de dokument som saknas. Granskningen visar att det trots detta finns rutiner och åtgärder på plats som utvecklar studenternas beredskap att möta konstens förändrade marknader. Bedömargruppen menar att lärosätet redovisar både ett strategiskt arbete för att utbildningarna ska vara användbara och en mycket god samverkan med arbetslivet.

Det framgår i underlaget att utbildningarna är direkt yrkesförberedande på flera plan. Kravet på självständighet och ansvar i studierna samt utformningen av examinationerna ger studenterna erfarenhet av professionella tillvägagångssätt. Studenterna får ett stort ansvar för sina utbildningar och de tar det.

Följande styrkor lyfts fram av bedömargruppen inom bedömningsområdet:

- Lärosätet redogör för strategier och mål för regional, nationell och internationell samverkan.
- Lärosätet har en stark profil och renommé som bidrar till studenternas etablering i arbetslivet.
- Lärosätet har högt meriterade och kvalificerade lärare med starka nätverk i konstlivet.
- Lärosätet ger studenterna stor frihet med medföljande ansvar för sin utbildning och utveckling.

Bedömargruppen vill lyfta fram följande utvecklingsområden:

- Lärosätet bör snarast se till att de styrdokument som berör området kommer på plats.
- Lärosätet bör snarast se till att det systematiska arbetet säkerställer alla studenters lika tillgång till insatser på området.

- Lärosätet bör se över möjligheterna att göra kurser som berör det kommande arbetslivet obligatoriska.
- Lärosätet bör se över hur det påbörjade arbetet med alumnundersökningar och uppföljning av dem skulle kunna intensifieras.

6.1 Lärosätet säkerställer, genom rutiner och processer, att utbildningarna utvecklar studenternas och doktorandernas beredskap att möta förändringar i arbetslivet.

Uppfylld

Av granskningen framgår att lärosätet har ett utvecklat arbetssätt för att förbereda studenterna för yrkeslivet och att det arbetet är integrerat i utbildningarna. Bedömargruppen konstaterar dock att det finns brister i systematiken, vilket kan resultera i godtyckliga handlingar och beslut. Det är inte alltid obligatoriskt att delta i de kursmoment som syftar till arbetslivsetablering och förmågan att möta konstens olika arbetsmarknader. Insatserna som är direkt inriktade på förutsättningar att möta förändringar i arbetslivet görs primärt på master- och postmasternivå samt i kursen *Post-Mejan – verktyg för yrkeslivet*, som är en kurs i det femåriga programmet i fri konst där även alumner integreras. Trots vissa kritiska synpunkter på systematiken, kan bedömargruppen konstatera att lärosätet har rutiner på plats som ger studenterna goda förutsättningar att möta en föränderlig arbetsmarknad.

Det framgår i både självvärderingen och årsredovisningen 2019 att lärosätet samarbetar med flera yrkesorganisationer. I verksamhetsplanen för 2019 framgår dessutom att det bedrivs samarbeten med flera statliga myndigheter samt kultur- och konstinstitutioner. Samarbetet med dessa har enligt verksamhetsplanen intensifierats för att få till stånd ett aktivt nätverk för lärosätets studenter, men för bedömargruppen är det fortsatt oklart vilka som nås av insatserna.

I underlaget beskrivs studenternas närhet till praktiserande konstnärer i form av undervisande personal, doktorander och postmasterstudenter som en viktig faktor i att utveckla en förståelse av vad som krävs för att etablera sig professionellt och för verksamhet på konstens föränderliga marknader. Läraren är ofta den närmaste kontakten ut i arbetslivet. Detta kan medföra ojämlika förutsättningar för studentens etablering, eftersom vissa lärare är mer etablerade och har större nätverk än andra. Bedömargruppen menar att den risken kan minskas genom ett mer strukturerat arbete i grupp med fokus på att främja en kultur för att dela erfarenheter, insikter och nätverk.

Lärarna bedriver en praxisbaserad och arbetslivsnära pedagogik och de har i sina anställningar tid avsatt för forskning och eget utvecklingsarbete, vilket medverkar till konstnärlig utveckling. Vid platsbesöken framkom även att studenterna har möjlighet att ta del av de konstnärliga forskningsprojekt som professorer och lektorer bedriver, men att deltagandet är lågt. Skälet är att forskningsredovisningar och presentationer är frivilliga och inte integreras i studieplaner. I protokoll från utbildnings- och forskningsnämnden framgår att nämnden har diskuterat frågan om studenternas deltagande i den årliga forskningsveckan.

Kravet på självständighet och ansvar i studierna samt formerna för examinationerna ger studenterna erfarenhet av professionella tillvägagångssätt. I olika kursmoment och i lärosätets verkstäder möts studenter som inte har yrkeserfarenhet och studenter med stor yrkeserfarenhet. Arbetet med utställningar och den handledning som ges på både kandidat-, master- och postmasternivå är andra

Datum
2021-02-16Reg.nr
411-00074-19

viktiga komponenter. I sin utbildning har studenterna också möjlighet att ta del av kursmoment som innehåller samverkan med arbetslivet. Det finns kursmoment kring exempelvis hur det går till att starta och driva ett eget företag, kontakt med utställningsproducenter samt kontakt med olika samhällsorgan. Så här beskrivs i självvärderingen ett valbart yrkesförberedande moment i det femåriga programmet för fri konst: "Under det terminslånga kursmomentet The Propositional Studio får ett antal programstudenter möjlighet att pröva olika förhållningssätt till utställningsproduktion och därmed till olika möten med konstpubliken. Under kursmomenten utforskar och utvecklar studentgruppen kollektivt nya metoder och förhållningssätt till curatoriska praktiker". Ett annat exempel är kursen *Post-Mejan – verktyg för yrkeslivet* som också ger redskap för etablering i arbetslivet, men som inte heller den är obligatorisk. Olika kursmoment erbjuds som tillsammans med kollaborativa arbetsformer ger insikter i villkoren för att verka som konstnär. Frivilligheten och den bristande likvärdigheten till följd av den kan dock vara ett problem.

En omfattande alumnundersökning planeras för hösten 2020 som förväntas ge en klarare bild av examinerade studenters arbetslivsetablering. Men bedömargruppen kan inte utifrån dokument eller platsbesök bilda sig en uppfattning om hur undersökningens resultat ska tillämpas.

Lärosätets visionsdokument har en samling uppsatta mål som tydligt relaterar till arbetsliv och samverkan. Dessa följs upp genom omvärldskontakter, samverkan med arbetslivet, utbildningsinsatser och alumnundersökningar. Sammantaget anser bedömargruppen att lärosätet förbereder studenterna för en föränderlig arbetsmarknad och en förståelse av vad som påverkar utvecklingen, även om en systematisk uppföljning av att samtliga studenter ges möjlighet till god arbetslivsanknytning är ett viktigt utvecklingsområde.

Samlat omdöme

Bedömning med motivering: Ifrågasatt kvalitetssäkringsarbete

Sammantaget visar underlagen att kvalitetssäkringsarbetet inte kan godkännas. Bedömningsområdena Styrning och organisation, Förutsättningar, Utformning, genomförande och resultat samt Student- och doktorandperspektiv bedöms som inte tillfredsställande. Det finns engagerade lärare och studenter vid lärosätet, vilket gör att många studenter får en god utbildning. Det finns emellertid inget sammanhållet kvalitetssystem som säkerställer att all utbildning håller hög kvalitet. Bedömargruppen noterar att lärosätets ledning är medveten om flera av bristerna i kvalitetssäkringsarbetet och att utvecklingsinsatser har påbörjats.

Bedömningsområdet Styrning och organisation bedöms som inte tillfredsställande. Bedömargruppen konstaterar att kvalitetssäkringen sker på ett individuellt plan av enskilda lärare men att det saknas processer som garanterar att all undervisning kvalitetssäkras. Det finns brister i såväl kvalitetssystemets utformning som dess implementering. Exempel på brister i utformning är att alla väsentliga kursmoment inte kvalitetssäkras av utbildnings- och forskningsnämnden samt att utbildningsprogram inte utvärderas i sin helhet. Exempel på brister i implementering är att alla kurser inte utvärderas och att resultatet av de utvärderingar som görs inte alltid följs upp. Bedömargruppen anser även att ansvarsfördelningen för kvalitetssäkringsarbetet behöver förtydligas.

Också bedömningsområdet Förutsättningar bedöms som inte tillfredsställande, bland annat eftersom det saknas planer för såväl kompetensförsörjning som kompetensutveckling. Bedömargruppen anser att professorsgruppens ansvar för pedagogiska frågor bör förtydligas och att lärosätet bör erbjuda

Datum
2021-02-16

Reg.nr
411-00074-19

samtliga lärare högskolepedagogisk utbildning. Dock noterar bedömaregruppen att lärosätet har högt kvalificerade lärare, samt att lärosätets starka profil och renommé bidrar till hög genomströmning.

Bedömningsområdet Utformning, genomförande och resultat bedöms som inte tillfredsställande. Bedömaregruppens uppfattning är förvisso att en ändamålsenlig användning av en-till-en-undervisning ger studenterna goda möjligheter att påverka utformningen av sin utbildning, samt att lärarnas konstnärliga forskning bidrar till lärosätets kunskapsbas. Bedömaregruppen anser emellertid att det finns stora utvecklingsbehov beträffande den otydliga ansvarsfördelningen och den otillräckliga systematiken vid utvärdering av kurser. Likaså råder en avsaknad av rutiner och processer för att säkerställa utbildningskvaliteten oberoende av vilken professor som studenten är kopplad till.

Bedömningsområdet Jämställdhet bedöms som tillfredsställande. Bedömaregruppen noterar att alla lärare årligen måste redovisa hur man förhåller sig till jämställdhet, normer och genus i undervisningen och att detta tas upp i lärosätets årsberättelse. Det finns ett stort engagemang för jämställdhetsfrågor på lärosätet och flera av de forskningsprojekt som bedrivs där fokuserar på jämställdhet och olika maktperspektiv. Bedömaregruppen anser dock att systematiken i jämställdhetsarbetet behöver utvecklas ytterligare, samt att lärosätet behöver säkerställa att jämställdhetsaspekten beaktas oavsett till vilken professor studenten är kopplad.

Bedömningsområdet Student- och doktorandperspektiv bedöms som inte tillfredsställande, fastän bedömaregruppen noterar att studenterna erbjuds representation i organ och arbetsgrupper. Lärosätet saknar styrdokument för rutiner och processer för studentinflytande, utöver arbetsordningen. Bedömaregruppen anser att det är otydligt i vilka forum som studenterna kan lyfta och driva frågor om utbildningen och studiesituationen.

Bedömningsområdet Arbetsliv och samverkan bedöms som tillfredsställande och bedömaregruppen konstaterar att det finns en god koppling till arbetslivet genom att lärarkåren har starka nätverk i konstlivet. Bedömaregruppen anser vidare att lärosätets starka profil och renommé bidrar till studenternas etablering i arbetslivet. Några utvecklingsområden är att lärosätet bör se till att styrdokument som berör området kommer på plats, samt att det påbörjade arbetet med alumnundersökningar intensifieras.

Bilaga 1

Schema för det första platsbesöket, 7 maj 2020

7 maj	Rubrik	Personer
08:30-08:55	Samtal med representanter från styrelsen	Ewa Kumlin, ordförande Tom Hedlund, extern representant Therése Iveby Gardell, extern representant Göran Svenborn, intern representant (facklig representant ST)
09:00-09:45	Samtal med lärosätets ledning	Fredrik Ehlin, rektor Björn Larsson, prorektor Anna Wennergrund, förvaltningschef
09:45-10:00	Fika och bedömagruppen sammanträder	Bedömagruppen och UKÄ
10:00-10:45	Samtal med företrädare för studenterna/studentkåren	Mattias Andersson, kårstyrelsen Nicole Khadividombali, kårstyrelsen Sara Ekholm Eriksson, kårstyrelsen Karin Lindstén, master-student
10:45-11:00	Fika och bedömagruppen sammanträder	Bedömagruppen och UKÄ
11:00-11:45	Samtal med områdesansvariga	Cecilia Sagrén, Arkitektur och kritiska studier Nadia Hebson, 2D Lars Hammarström, 3D Petra Bauer, Mindepartementet
11:45-13:00	Bedömagruppen sammanträder LUNCH	Bedömagruppen och UKÄ
13:00-13:45	Samtal med utbildnings- och forskningsnämnden	Carl-Johan Erikson (lektor) Ulrika Gustafsson Rosengren (adjunkt) Alessandro Petti (professor)
13:45-13:55	Bedömagruppen sammanträder	Bedömagruppen och UKÄ

Bilaga 2

Schema för det andra platsbesöket, 20-21 augusti 2020

20 augusti	Rubrik	Personer
12:15-12:30	Bedömargruppen sammanträder	Bedömargruppen och UKÄ
12:30-13:15	Samtal med studentrepresentanter i UFN, på områdesmöten och ledningsråd	Nicole Khadivombali, representant i ledningsråd Nada Ali, representant i utbildnings- och forskningsnämnden
13:15-13:45	Bedömargruppen sammanträder	Bedömargruppen och UKÄ
13:45-14:30	Samtal med utbildnings- och forskningsnämnden, förutom studentrepresentanter	Carl-Johan Erikson Ulrika Gustafsson Rosengren
14:30-15:00	Bedömargruppen sammanträder	Bedömargruppen och UKÄ
15:00-15:45	Utbildnings- och forskningsenheten	Christopher Lagerqvist, vik. enhetschef Anneli Hovberger Kajsa Fogelberg Åsa Andersson
15:45-16:15	Bedömargruppen sammanträder	Bedömargruppen och UKÄ
16:15-17:00	Ansvariga lärare	Åsa Andersson Broms Cecilia Sagrén Marie-Louise Richards Lasse Hammarström
17:00-17:15	Bedömargruppen sammanträder	Bedömargruppen och UKÄ
21 augusti	Rubrik	Personer
08:15-08:30	Bedömargruppen sammanträder	Bedömargruppen och UKÄ
08:30-09:15	Samtal med studentrepresentanter på områdesmöten	Sixten Sandra, representant för 2D
09:15-09:45	Bedömargruppen sammanträder	Bedömargruppen och UKÄ
09:45-10:30	Samtal med professorskollegiet	Lone Pia Bach Asier Mendizabal Alessandro Petti
10:30-11:45	Bedömargruppen sammanträder	Bedömargruppen och UKÄ
11:45-12:30	Avslutande samtal med lärosätets ledning	Fredrik Ehlin, rektor Björn Larsson, prorektor Anna Wennergrund, högskoledirektör <i>Romulo Enmark, vikarierande rektor från 1 sept sitter med och lyssnar</i>

Avdelning
Utvärderingsavdelningen
Handläggare
Carin Dänzel
08-56308526
carin.dansel@uka.se

Kungl. Konsthögskolan

Fördjupningsspår för granskningen av kvalitetssäkringsarbetet vid Kungl. Konsthögskolan

Inom ramen för Universitetskanslersämbetets granskning av kvalitetssäkringsarbetet vid Kungl. Konsthögskolan kommer ett fördjupningsspår att granskas vid platsbesöket under perioden 19-21 augusti 2020. Se bilaga 1 för valt fördjupningsspår.

Lärosätets självvärdering inkl. bilagor, studentinlagan, intervjuer i samband med platsbesöket den 7 maj 2020, granskningen av det fördjupningsspår som valts samt ytterligare material som begärts in i första hand för detta fördjupningsspår utgör utgångspunkt för platsbesöket. Syftet med fördjupningsspåret är att bedöma hur lärosätets kvalitetssäkringsarbete fungerar i praktiken.

Fördjupningsspåret utgörs av kvalitetssäkringsprocesser, relaterade till bedömningsområden och bedömningsgrunder, som studeras i faktiska miljöer.

Bilaga 1. Granskning av kvalitetssäkringsarbetet vid Kungl. Konsthögskolan, fördjupningsspår.

Följande underlag begärs in separat utöver den dokumentation som gäller för fördjupningsspåret:

- Årsredovisning för 2019
- Det rutindokument som beskriver processen för realiserandet av studentinflytande och studentrepresentation, vilket beslutats om 2020

Fördjupningsspår: Utbildnings- och forskningsnämndens roll i kvalitetsarbetet relaterad till andra funktioner vid lärosätet

Process: Den övergripande planerings- och uppföljningsprocessen med fokus på ärenden som berör utbildningens kvalitet

Bedömningsområde: Fördjupningsspåret relaterar främst till bedömningsområdena Styrning och organisation, Förutsättningar och i viss mån Utformning, genomförande och resultat.

Miljö: Utbildnings- och forskningsnämnden samt de andra inrättningar vid lärosätet vilka involveras i den ärendehantering som sker kring de utbildningsrelaterade frågor nämnden fattar beslut i

Motivering: Syftet är att kunna belysa hur befintliga organ och befattningar vid lärosätet samverkar för att säkerställa god kvalitet i utbildningarna.

Dokumentation som begärs in:

- Agendor och protokoll från utbildnings- och forskningsnämndens möten
- Underlag gällande utvärdering av kurser och program som inkommit inför utbildnings- och forskningsnämndens möten
- Exempel på kursplaner som har beslutats om i utbildnings- och forskningsnämnden inklusive tidigare, återremitterade versioner
- Protokoll från professorskollegiets möten samt eventuella agendor
- Dokumentation kring utbildnings- och forskningsenhetens 2019 genomförda processkartläggning
- Handlingsplaner för kvalitetsarbetet inom förvaltningen samt "årshjul" för utbildnings- och forskningsenhetens årsarbete
- Områdesspecifika verksamhetsplaner för 2020
- Agendor och protokoll från området Mindepartementets områdesmöten
- Handlingsplan eller motsvarande för utbildnings- och forskningsnämnden, om en sådan finns

Materialet ovan begärs för följande tidsperiod: 2018-08-01 – 2020-05-15

Delning av preliminärt yttrande

Rektor

Avdelning
UtvärderingsavdelningenHandläggare
Carin Dänsel
+46 8 563 085 26
carin.dansel@uka.se

Universitetskanslersämbetets granskning av lärosätenas kvalitetssäkringsarbete

Delningssvar – synpunkter på preliminärt yttrande

Lärosäte: Kungliga Konsthögskolan

Lärosätet ges möjlighet att kontrollera innehållet i det preliminära yttrande och påpeka eventuella faktafel. Synpunkterna på yttrandet bör utgå från de bedömningsområden och bedömningsgrunder som ingått i utvärderingen.

Ange i tabellerna nedan vilken sida i yttrandet korrigeringen avser, vid behov kan tabellen byggas ut med ytterligare rader. Korrigeringarna bör hållas så kortfattade som möjligt. Observera att det i detta skede av utvärderingsprocessen *inte* är möjligt att komplettera med *ny* information som inte ingått i de ursprungliga underlagen.

Exempel

Sida	Stycke	Rad	Korrigering
2	3	5	Antal helårsstudenter uppgår till 25, inte 45.

Genomgripande			
Sida	Stycke	Rad	Korrigering
			Kungl. Konsthögskolan vill lyfta att det har tagit längre tid än det brukar sedan underlaget lämnades in och UKÄ:s utlåtande kom på grund av de förseningar i processen som Covid-19 har medfört. Detta innebär att högskolan har hunnit åtgärda en del av de åtgärder som UKÄ föreslagit.

1	2	4	<p>Lärosätet genomför kursvärderingar av kurser för yrkesverksamma på postmasternivå. På programmen i fri konst genomförs utvärderingar för respektive årskurs, vilket innebär att inte till exempel kurser i Individuellt konstnärligt arbete, självständigt arbete eller kursmoment inom programmen utvärderas separat utan årskursvis.</p> <p>Angående systematisk kursvärdering: Kursvärderingar görs regelbundet, men det har varit problem med låg svarsfrekvens och bristfälligt system för uppföljning.</p>
4	1.4	11,12	
16	3.5	2,3,4,5	
17	3.6	1,2	

Bedömningsområde: Styrning och organisation			
Sida	Stycke	Rad	Korrigerig
1	1.1	1	<p>Korrigerig: Lärosätet bedriver en utbildning i form av ett femårigt program i fri konst med ett intag av cirka 18 studenter per år.</p> <p>Inte: Lärosätet bedriver utbildning i form av ett femårigt program i fri konst med ett intag om 18 studenter per år.</p>
1	1.1	3	<p>På masterprogrammet går det 25 studenter per årskurs, vilket innebär att det varje år tillkommer mellan 4 och 10 studenter som inte tidigare antagits till det femåriga programmet vid Kungl. Kosthögskolan</p> <p>Inte: På masterprogrammet går det 25 studenter i varje årskurs, vilket innebär att det varje år tillkommer minst 7 studenter som inte läser det femåriga programmet</p>
3	1.2	3	<p>Korrigerig: I underlaget framkommer det att beslut fattades av UFN 2019-11-12.</p> <p>Inte: Dokumentet i underlaget saknar uppgift om beslutsfattare och beslutsdatum.</p>
4	1.4	1	<p>Korrigerig: Av självvärderingen framgår att återkoppling till studenterna</p>

			Inte: Av självvärderingen framgår att viss återkoppling till studenterna
4	1.4	5	<p>Korrigerig: Under det senaste året har man inom ett av lärosätets områden (Mindepartementet) utvecklat undervisningen med syfte att öka den kollegiala kvalitetsgranskningen genom att introducera en ny form av handledningsgrupp där tre professorer delvis planerar och undervisar tillsammans.</p> <p>Inte: Under det senaste året har man inom ett av lärosätets fyra områden (Mindepartementet) försökt utveckla undervisningen genom att introducera en ny form av handledningsgrupp där tre professorer delvis planerar och undervisar tillsammans. I självvärderingen står samtidigt:</p>
5	1:5	8	<p>Korrigerig: Vid platsbesök framgick att de synpunkter som studenterna för fram via kursvärderingar eller på annat sätt inte bidrar till den strategiska styrningen. Ett exempel där studenternas synpunkter beaktas i den strategiska styrningen är vid rekryteringar, anställningsprofilerna diskuteras i områdena samt UFN där studentrepresentation finns.</p> <p>Inte: Vid platsbesök framgick att de synpunkter som studenterna för fram via kursvärderingar eller på annat sätt inte bidrar till den strategiska styrningen. Exempelvis genomförs i dag vare sig rekryteringar eller kompetensutveckling baserat på behov som har identifierats via kvalitetssystemet.</p>

Bedömningsområde: Förutsättningar			
Sida	Stycke	Rad	Korrigerig
7	1	6	<p>Korrigerig: Lärosätet har haft medarbetarenkäter 2016, 2017 och 2020. Enligt rutinerna ska en medarbetarenkät göras vart annat år och en studerandemiljöenkät vart annat år. Orsaken till att en medarbetarenkät inte gjordes 2019, var att man ville samordna enkäten med utvärderingen av omorganisationen från 2018 och medarbetarundersökningen gjordes därför våren 2020.</p> <p>Inte: Lärosätet bör införa regelbundna medarbetarenkäter.</p>
7	5	3	Korrigerig: ledningsrådet

			Inte: ledningsråden
7	5	3	<p>Korrigerig: Rektor initierar en ny rekrytering och utifrån diskussioner i ledningsråden, UFN och områdena samt utifrån en omvärldsanalys skapas en kravprofil.</p> <p>Inte: Rektor initierar en ny rekrytering och utifrån diskussioner i ledningsråden och områdena samt utifrån en omvärldsanalys skapas en kravprofil.</p>

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat			
Sida	Stycke	Rad	Korrigerig
15	1	1	<p>Korrigerig: visa på en aktiv karriär som professionell konstnär eller arkitekt.</p> <p>Inte: visa på en aktiv karriär som professionell bildkonstnär</p>
15	5	5	<p>Korrigerig: Lärosätet säkerställer förutsättningarna för forskningsanknytning av utbildningen genom rekryteringspolicyn samt genom arbetsavtalet som anger att den tid som avsätts för forskning förutsätter att forskningen ska presenteras inom lärosätet, vilket bidrar till utbildningens forskningsanknytning.</p>

			<p>Inte: Lärosätet säkerställer förutsättningarna för forskningsanknytning av utbildningen genom rekryteringspolicyn, men utöver detta finns en hög grad av frivillighet och mycket är beroende av individuella initiativ.</p>
--	--	--	--

Bedömningsområde: Jämställdhet			
Sida	Stycke	Rad	Korrigerig
18	3	6	<p>Korrigerig: årsredovisning</p> <p>Inte: årsberättelse</p>

Bedömningsområde: Student- och doktorandperspektiv			
Sida	Stycke	Rad	Korrigerig
19	3	3	<p>Korrigerig: Studenterna har möjlighet att delta i beslutande och beredande organ. Det framgår av arbetsordningen vilka dessa organ är, deras arbetsformer och hur många studentrepresentanter som ska ingå i dessa samt i avtal med studentkåren.</p>

			Inte: Studenterna har möjlighet att delta i beslutande och beredande organ, men några styrande dokument för att reglera detta finns inte vid granskningstillfället
--	--	--	--

Bedömningsområde: Arbetsliv och samverkan			
Sida	Stycke	Rad	Korrigerig
22	1	3	<p>Lärosätet genomför alumnundersökningar som omfattar 10-årsperioder den senaste avsåg studenter examinerade mellan 1995 och 2009 och den nu påbörjade alumnstudien innefattar studenter examinerade mellan 2010 och 2019.</p> <p>Inte: Lärosätet bör se över hur det påbörjade arbetet med alumnundersökningar och uppföljning av dem skulle kunna intensifieras.</p>